

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisni se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhajava vsak dan, izvenredni nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 167.

V Ljubljani, v sredo, 22. julija 1903

Letnik XXXI

Sv. oče Leon XIII.

Ni ga več mej živimi in vendar vlada še naše duše, naša srca. Še je mej nami z velikimi Svojimi deli — nesmrten. Tam v Rimu imajo njegovo mrtvo truplo, a vendar ni samo v Rimu, pred očmi milijonov vernikov in tudi nevernikov je ta dni njegova podoba. Vsem pa je zapustil lep nauk o uspehih svojega delovanja: »Vedno sem poslušal glas svoje vesti«, dejal je veliki Leon XIII. na smrtni postelji.

Redkokedaj je kak papež nastopil vladno cerkve ob tako težkih razmerah, kakor Leon XIII., in po 25. letih spominjajo se listi vseh narodov njegovih uspehov v nemškem kulturnem boju, njegovih uspehov v Rusiji, Francoski, Belgiji, Angliji, Ameriki.... Celo židovski listi slave Leona XIII. kot velikega zaščitnika in podpiratelja literature in umetnosti, pravoslavni Slovani se klanjajo pod zastavami, katere si je Leon XIII. pridobil za Slovanstvo, le eni stoje nizko, kakor nihče drugi, — ljubljanska liberalna klika s svojim »Narodom«.

Ure, katere te dni v molitvi posvečujemo svetemu očetu, naj nam bodo tudi resne ure premišljevanja o naših dolžnostih, — velikim intencijam Leona XIII. vredno živeti in delovati. Kakor se svet, kar ga še moralno čuti, spoštovanjem klanja pred velikim mrtvecem, tako tudi svet katoliški cerkvi in njenim vernikom ne bo mogel odreči spoštovanja, ako bomo stopali po potih, katera nam je začrtal Leon XIII.

Ako tudi ne moremo v dnevih žalosti romati v središče krščanstva, da bi zadnjikrat videli dragi obraz svetega očeta, ki bo vedno živel v naši duši, njegove besede bodo ravnile našim dejanjem, ki nas dovedejo do uspehov.

V naslednjem priobčujemo došla nam poročila.

Knezoškof ljubljanski kardinalu Oreglia.

Prezvzišeni gosp. knezoškof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič je odposlal danes so žalno brzojavko v Rim na kamerlenga kardinala Oreglia, v kateri izraža povodom smrti Leona XIII. sožalje v svojem imenu ter v imenu duhovščine in ljudstva.

V Ljubljani.

Danes se je v ljubljanski stolnici izvršilo prvo slovesno zadušno opravilo za rajnega svetega Očeta Leona XIII. K rekviemu so bili povabljeni vsi c. kr. uradi, avtonomne oblasti in c. in kr. vojaštvo. Ob devetih je došel v stolnico prevzvišeni gospod knezoškof ter je bil navzoč pri petih velikih bi-ljah. Ob desetih se je pričela pontifikalna sv. maša »Requiem«, katero je daroval prevzvišeni gospod knezoškof. Rekvijema so se vdeležili: deželni glavar pl. Detela in deželna odbornika Povše in dr. Schaffer. Od deželne vlade so bili: dvorni svetnik dr. grf Schaffgotsch, dvorni svetnik pl. Ruling, deželne vlade svetnika Kulavice in Laschan, deželni šolski nadzornik Hubadit d., načelniki drugih c. kr. uradov, dež. sodnijski predsednik Levičnik, podpredsednik Pajk, ravnatelj finančne direkcije Lubeč, dvorni svetnik Račič, poštni ravnatelj Šorli, vodja okrajnega glavarstva g. Lapajne, ravnatelj, profesorji in katehete ljubljanskih c. kr. srednjih šol, mej njimi ravnatelj Levec, g. Misit d., od c. kr. vojaštva brigadir pl. Manussi, polkovnik Vucetič, več majorjev, vojaški kurat Maračič in lepo številno drugih višjih častnikov. Od obrtne in trgovske zbornice sta prišla svetnika Kollmann in Kregar, od Vincencijeve družbe predsednik Röggeri t. d. Bilo je kaj lepo videti, da so se vdeležile tako številne deputacije povabljenih oblasti. S svojo odočnostjo sta se odlikovala edino le ljubljanski občinski zastop in magistrat. Sožalje so izrekli prevzvišenemu gospodu knezoškofu: brzojavno odsotni c. kr. deželni predsednik, ekselencija baron Hein; deželni odbor kranjski pismeno, po deputacijah trgovska in obrtna zbornica, Vincencijeva družba, »Krščansko-socijalna zveza« in akad. društvo »Danica«.

Sožalna izjava mesta Kranja.

Iz Kranja se nam piše: Spoštovanje do velikega duha pokojnega papeža Leona se je očitno pokazalo v našem mestu, ko je došla vest, da je ugasnila dolga leta svetlo žareča »Luč neba«. Še isti dan se je v seji občinskega sveta v jako krasnih besedah spominjal Leonove smrti mestni župan cesarski svetnik Savnik in si izprosil dovoljenja, da izrazi občutke žalosti kranjskega prebivalstva na višje mesto. Vsi občinski svetovalci so županu stoji pritrdili.

Okrožnica kardinala Talianija.

Apostolski pronuncij na Dunaju, kardinal Taliani je vsem cerkvenim knezom v avstro-ogrski monarhiji poslal okrožnico, v kateri jim naznanja smrt Leonovc. »To, česar smo se dolgo bali«, pravi kardinal v svojem pismu, »se je zgodilo po nedoumnem sklepu božjem.« Pronuncij priporoča dušo umrlega očeta krščanstva molitvi duhovščine vseh škofij, in priporoča, ker je pozvan v svrhu volitve novega papeža nastopiti pot v Rim, naj se prirejajo javne pobožnosti, da bo božja pomoč pri volitvi novega papeža, ki bo srca vernikov dvignil iz žalosti in jih privedel v veselje.

Dunaj za sv. očeta.

Dunaj. Vsled smrti papeža je imel tukajšnji mestni svet včeraj izredno sejo. Predsedujoči podžupan Strobach se je s toplimi besedami spominjal umrlega papeža in slavil njegove zasluge za krščanstvo in njegove izvanredne lastnosti in čednosti.

Dunaj. Krščansko socialna zveza državnega zbora je odposlala kardinalu Oreglia so žalno brzojavko.

Slovansko časopisje.

Zagreb. Tukajšnji listi izražajo prav živo svojo žalost, ker je preminul papež Leon XIII., in povdarjajo zlasti njegove obile zasluge za cerkev in človeštvo. »Obzora« naglašajo, da je papež ne samo Hrvat, ampak vsem Slovanom v monarhiji principiarno dopustil slovansko bogoslužje.

Leonove zadnje ure.

Nekaj minut pred 12. uro osodnega dne je pozval, kot smo omenili, sv. oče k sebi kardinale, ki jih je še spoznal. Vsak izmed kardinalov je poljubil papežu roko. Roko kardinala kamerlenga je sv. oče prijel in jo držal nekaj minut. Nekaj hipov pred 12. uro je izgovoril papež te le besede: »Težka je naloga, ki vas čaka. Položaj cerkve postaja vedno težavnejši. Priporočam vam cerkev.« Nato je nekoliko dvignil roko in rekel: »To je moj zadnji valed. Molite za me!« Še ob 12. uri je po poročilu »Voce della Verità« sv. oče s kardinaloma Rampollo in Pierottijem z veliko iskrenostjo govoril o rožnivenški pobožnosti, ki mu je bila vedno na srcu in kateri je posvetil v dobi svoje vlade šest okrožnic.

Zadnji dar avstrijskega cesarja.

Rim. Predvčeršnjim zvečer je prišel v Rim zabo, katerega je poslal sv. očetu

cesar Franc Jožef. V zaboju so bile steklenice mineralne vode iz Karlovih varov. Cesar je poleg tega pisal lastnoročno pismo, v katerem naznanja sv. očetu, da je to vodo sam rabil z dobrim vseh, in prosil, naj se to naznani zdravnikom, katere naj se vpraša za njihovo mnenje.

Angleški kralj.

Kingstown. Predstava, ki je bila v kraljevem gledališču v Dublinu na čast kralja in kraljice napovedana za dan 24. t. m., je odpravljena kot izraz žalosti ob smrti sv. očeta. Kralj je dejal, da je vest o papeževi smrti jako užalostila njegovo srce, kakor tudi srca velikega števila njegovih podanikov.

Predsednik ameriških združenih držav.

Oysterbay. Predsednik Zjedinenih držav, Roosevelt, je bil globoko ganjen po vesti o smrti papeža. V svoji sožaljni brzojavki je izrazil svoje globoko obžalovanje na smrti častitljivega moža, čegar dolgo vladanje in vzvišeni značaj sta navdajala s spoštovanjem vse krščane. Izražuje ta čustva izraža ob enem čutila vseh prebivalcev Zjedinenih držav. Tako Roosevelt-angličan.

Washington. Državni tajnik Hay je brzojavil kardinalu Rampolla, da mu je predsednik Roosevelt naložil, naj sporoči najgloblje sožalje na izgubi, ki je po smrti papeža zadela ves krščanski svet. Po svojem vzvišenem značaju, po svojem velikem znanju in po svoji očarajoči ljubeznivosti je dosegel papež svoje visoko mesto in dostojanstvo ter je napravil svoje vladanje najslajnejše, kakor je bilo tudi to vladanje eno najdaljših v zgodovini katoliške cerkve.

Sožalna brzojavka nemškega cesarja se dobesedno glasi:

Bolestan ganjen po ravnokar prejeti žalostni vesti, pošiljam visokemu kolegiju kardinalov izraz svojega iskrenega sočutja na težki izgubi, katere je zadela rimsko-katoliško cerkev po smrti papeža Leona XIII. Jaz ohranim zvest spomin vzvišenemu starčku, ki mi je bil osební prijatelj in čegar prednosti srca in uma sem mogel občudovati še le pred malo tedni o svojem bivanju v Rimu.

Druga sožalja.

Dunaj, 22. julija. Zunanji minister grof Goluchowski je poslal iz Vittla, kjer biva na oddihu, pronicijo naslednjo brzojavko: »Prosim Vašo ekselencijo, da sprejmete moj najspoštljivejši izraz sožalja povodom velike izgube, ki je zadela cerkev in vse krščanstvo v osebi Nj. Svetosti suverene papeža.« — Nadvojvodinja Marija Terezija je brzojavila: »Predno odpotujem, izražam Vaši eminenci svojo veliko žalost, ki jo občutim nad izgubo našega cerkvenega poglavarja.«

Rim. V včerajšnjem zborovanju kardinalov so prišli izraziti svoje sožalje poslanik Avstro-Ogrske, Francoske, Španske in Portugalske.

Dunaj. Vsi nadvojvode in vse nadvojvodinje, na čelu vsem nadvojvoda prestolonaslednik Fran Fer-

dinand, so izrazili v nunciatu svoje sožalje.

Beroli. Državni kancelar grof Bülow je brzojavnim potom v toplih besedah izrazil kardinalu Oreglia svoje sožalje.

Išl. Za jutri določeni dvorni lov je odpovedan. Ob osmih je četrt ure trajajoče zvonjenje naznanjalo papežovo smrt, na kar se je vršila posebna pobožnost v župnijski cerkvi.

Maziljenje.

Rim. Včeraj ob 5. uri popoldne je dr. Laponi, kateremu so pomagali štirje zdravniki apostolskih palač, mazilil truplo sv. očeta. Z veliko natančnostjo izvršena operacija je precej dolgo časa trajala, nakar so zdravniki sami zopet oblekli papežovo truplo z istimi oblačili, katere je imel mrtvi papež na sebi pred operacijo. Kristalna vaza, v katero so dali srce sv. očeta, bo shranjena v jamni votlini vatičanske bazilike, skoro tik onega kraja, kjer je shranjeno srce Pija IX.

Sv. oče na mrtvaškem odru.

Rim. Dela za mrtvaki oder sv. očeta v kapeži sv. zakramenta vatičanske bazilike se nadaljujejo. Včeraj je bilo jako velikemu številu oseb dovoljeno ogledati si mrtvega sv. očeta. Spuščalo se jih je k trupu v posameznih gruadah. Prenos trupa v vatičansko baziliko se izvrši danes zvečer.

Rim. Ob trupu sv. očeta molijo menihi iz reda minoritov, ki se menjajo vsake štiri ure. Včeraj ob 9. uri dopoldne je prevzel kardinal Oreglia, spremljan od nekaterih monsignorov truplo sv. očeta v svoje varstvo, nakar je to naznanil kardinalom. Nato so se zbrali kardinali v konzistorijskih dvorani.

Rim. V cerkvi sv. Petra bo truplo svetega očeta izpostavljeno tri dni. Nato bo 27. t. mes. začasno položeno k počitku nad vratmi zakristije. V lateranski cerkvi bode sveti oče položen v za to določeno grobnico tekom prihodnjega leta.

Rim. Kardinal Oreglia je določil, da se morajo vatičanske sobe deloma zapreti, deloma zastražiti, da ne pridejo notri nepoklicani ljudje. Tudi hoče kardinal Oreglia storiti korake, da se izvrši natančna preiskava o 30 milijonov lir, ki so pred leti izginili iz Vatikana.

Rim. Iz vseh poročil o smrti svetega očeta, ako si tudi semtertje nasprotujejo, je razvidno, da je imel sveti oče lahko smrt brez bolečin.

Dunaj. Takoj po dohodu smrtnega obvestila je knez nadškofjski ordinarijat naročil, da naj se zvoni 20 minut po vseh dunajskih cerkvah. Električna luč na sv. Stefana cerkvi je dala znamenje za zvonjenje. V naslednjih dneh se bode vršilo več slovesnih rekviem.

Rim. Kardinal Oreglia je včeraj zvečer takoj odredil, da naj se napravi inventar, vzel je k sebi vse glavne ključe in sklical kardinale takoj k prvi konferenci, ki se je vršila pod njegovim predsedstvom v konzistoriju.

Rim, 22. julija. Včeraj zjutraj je kardinal Respighi na vratih rimskih cerkva naznanil smrt sv. očeta ter določil božjo službo za dobo sedisvakance.

Rim, 22. julija. V prvih treh dneh po papeževi smrti vodijo upravo cerkvenih zadev v zvezi s kardinalom kamerlengo Oreglia kardinali: Serafino Vannutelli, Die Pietro in Macchi, kot najstarejši člani trojnega reda kardinalov. V naslednjih treh dneh pride iz vsake vrste drugi najstarejši kardinal po imenovanju. Včeraj je bila prva pripravljavana seja z ozirom na konklave. V tej seji so kardinali prisegli na temeljna določila za konklave ter sprejeli sožaljne izjave diplomatskih zastopnikov. Kardinal kamerlengo je obvestil o papeževi smrti vse zastopnike pri Vatikanu. Vsi cerkveni uradi so za dobo žalnih slovesnosti zaprti.

Izmišljanja.

Pariz. Korespondent lista »Temps« v Rimu poroča: Papež je zapustil bulo, s katero se bistveno izpreminjajo ne le določbe o starem načinu papeževе volitve, ampak tudi postopanje v konklavu. Kardinali bodo samo dvakrat na dan prišli v Vatikan oddati svoje glasove; neovirano morejo zapustiti Vatikan, toda zavezati se morajo pod prisego, da ne bodo ničesar razkrili o volitvi in se ne bodo dali voditi nobenemu svetnemu vplivanju. Ta novotarija se je uvedla, da bi bili stari in bolni kardinali obvarovani raznih težav v konklave. Celo mnogim liberalnim listom se to poročilo »Tempsa« ne zdi verjetno in pravijo, da je list iz zraka pograbil le, da bi obrnil nase kako pozornost. Mogoče pa je, da bodo nekatere spremembe.

Priprave za konklave.

Rim. Po naročilu kardinala kamerlenga Oreglia so vatičanski arhitekti pričeli v Vatikanu z adaptacijskimi deli za konklave. O kardinalu Moranu (Sidney) se poroča, da radi velike oddaljenosti skoro gotovo ne bo mogel priti h konklavu. Kardinali bodo imeli slovesen v hod v konklave v petek, dne 31. t. m. zvečer. V Damazovem dvoru bodo vsa vrata zazidana, da se tako loči kardinale od ostalega sveta. Zidari so že pričeli svoja dela. V Vatikanu bode pripravljenih 65 stanovanj z dvema ali tremi sobami za kardinale, njihove tajnike in konklaviste. Kardinali bodo skupno obedovali v »sala ducale« in v »Cappella Paolina« bode prirejeni oltarji, na katerih bodo darovali v konklave zaprti kardinali sv. maše. Glavne seje kardinalov za volitve novega papeža bodo pa zjutraj in zvečer v sikstinski kapeli.

Solnograd. Danes po noči je kardinal Katschthaler odpotoval v Rim. Krakovo. Kardinal Puzyna je na poti v Rim.

Rim. Kamerlengo Oreglia je odredil, da naj se registri za podpise prenesejo v lože prvega nadstropja. Oreglia se je včeraj posvetoval z raznimi dostojanstveniki, med drugim z arhitektoma Schneider in Manucci in markijem Serlupi. Arhitekta sta šla takoj na delo, da pripravita prostore papeževе palače za konklave. Dela bodo trajala najmanj deset dni in zahtevala 600 delavcev. Zidarji morajo zapustiti svoje kasarne, v katerih bodo stanovali kardinali tekom konklave.

Rim. Konklave se skoro gotovo prične dne 1. avgusta.

Rim. »Tribuna« pravi, da se je napram njenemu poročevalcu kardinal Svampa izrazil: H konklavu bodo prišli vsi kardinali izven bolnega kardinala Langenieuxa. Konklave ne bo dolgo trajal, ker ni več onih nesporazumljenj, kakor nekdanj. O politiki prihodnjega papeža se je izrazil kardinal Svampa: O tem ne more še nihče kaj gotovega izreči. Pozabiti ne smemo, da kdorkoli bo izvoljenec, bo tudi nekoliko svoje osebnosti pokazal v svojih delih.

Rim. Papež ni zapustil nobenih določil glede konstituiranja konklava. Določila ostanejo nespremenjena. Včerajšnje prve kongregacije se je vdeležilo 28 kardinalov. Monsignor Merry Delval je bil z 20 proti 8 glasovom izvoljen tajnikom konzistorialne kongregacije »Tribuna« pravi, da je bila kandidatura Delvala naperjena proti Rampolli.

Rim. »Tribuna« pravi, da se konklave snide 1. avgusta, »Italia« pa pravi, da 2. avgusta.

Nemška vlada.

Berolin. »Nationalzeitung« piše: Z ozirom na bližajočo se papeževu volitev je treba poudarjati, da bode nemška vlada kakor v konklave l. 1878 ostala popolnoma nevtralna, in sicer se ta nevtralnost Nemčije raztega na vse kardinale, ki pridejo v pošte.

Italija in Vatikan.

»Agenzia Stefani« je objavila naslednjo vladno noto: Takoj, ko je zagal minister-ski predsednik Zanardelli o smrti svetega očeta, je odredil vse korake, da se zagotovi provizorni vladi cerkve vsa moralna in materialna svoboda in popolna svoboda in varnost posvetovanj svetega kolegija. »Tribuna« javlja: Ministerski predsednik Zanardelli je prefektom brzojavno naročil, naj se udeležijo žalnih slovesnosti za papeža, ako jih k tem povabi cerkvena oblast. Zanardelli je odredil, da morajo biti do nadaljnjih odredb zaprta vsa gledišča in druga javna zabavišča v Rimu, istotako morajo po-tihiti vse godbe. Ker pa vlada ni dobila o smrti papeževu nikakega uradnega sporočila, ne bo odredila nadaljnjih korakov. Skrbela bo le za javni red na sv. Petra trgu ter v cerkvi sv. Petra ob mrtvaškem odru in ob pogrebu. — Trikolora s savojskim križem se torej ne bo razvila, v hipu ko v vseh ostalih deželah vihraje črne zastave o smrti papeževu, kajti uradnega poročila v Kvirinalu ne morejo pričakovati, dokler ni rešeno rimsko vprašanje. — Rimskega župana kneza Colonna je obvestil o papeževi smrti zdravnik dr. Laponi. V zdravniškem poročilu pravi Laponi, da je papež umrl ob 4. uri vsled adinamične pneumonije in haemorragične pleurosije. — »Giornale d'Italia« ve poročati, da je italijanska vlada naročila železniškim rav-nateljstvom, naj imajo ves potreben o-zir na v Rim k volitvi novega papeža potujoče kardinale ter naj posebno zunanjim kardinalom na njih željo od meje dalje dajo na razpolago re-

Dalje v prilogi.

LISTEK.

Volitev papeža in njen razvoj v teku stoletij.

Zgodovinska črtica.

Nameščenje izpraznene sv. stolice se je v najstarejših časih vršilo po sedmih škofih, rimski duhovščini in rimski cerkveni občini skupno; drugi menijo, da se je to izvršilo samo po rimski duhovščini. Prvo mnenje je verjetnejše, ker se je drugod pri volitvi škofov podobno godilo. — Ko so se pa rimski cesarji izpreobrnil h krščanstvu, je prišel pri volitvi papežev nov vpliven moment v pošte, ker so se smatrali krščanski cesarji za poklicane, da pri raz-pornih volitvah odločujejo. Tako je vplival Valentinijan II. pri izvolitvi Siricija (384) in Honorij pri izvolitvi Bonifacija I. (418). Cesar Honorij je izdal celo dekret, da se imale tisti smatrati kot postavno izvoljen rimski škof, ki je izvoljen na podlagi kanonov in s splošnim soglasanjem; pri nesložni volitvi naj se pravilno voli nov papež. Slično so se v teku naslednjih stoletij določbe o volitvi novega papeža vse razvile iz takratnih razmer. Ako so bili papeži s cesarji v dobrih odnosih, so jim svojo izvolitev naznanjali, sicer se niso za to brigali. Večji vpliv so pozneje dobili vzhodnorimski cesarji. Za časa premoči Langobardov v Italiji so se svetne oblasti jako vmešavale v volitev

papeža. Ker je leta 767 po smrti Pavla I. vojvoda Toto Nepijski z vojaško silo naredil za papeža svojega brata Konstantina, ki je bil še lajik (ki je pa kmalu na to padel pri nekem uporu) je lateranska sinoda leta 769 določila, da sme biti v prihodnje le mašnik ali dijakon rimske cerkve od rimske duhovščine izvoljen za papeža, in je prepovedala lajikom vsako udeležbo pri volitvi. Toda rimski velikaši se niso radi pod-vrgli tem določbam.

V teku časa se je vedno bolj kazala potreba, da se natančno uredi volitev papeža. Tej potrebi je deloma odpomogel papež Nikolaj II. s posebnim dekretom, izdanim leta 1059. V smislu tega dekreta naj se kardinali-škofje najpoprej posvetojujejo o osebah, katere bi bile pripravne za to visoko mesto, potem naj privzamejo kardinali-klerike in z njimi vred izvolijo papeža; naposled naj ostala duhovščina in ljudstva pritrdi izvolitvi. Le član rimske duhovščine naj se izvoli, izvenmaš slučaj, da ni nobenega sposobnega. Če bi se v Rimu pokazale zapreke, naj se volitev izvrši na drugem kraju. Oblast cesarja je po splošnem mnenju obstala le v tem, da je na podlagi poslanega volivnega poročila ali na podlagi poizvedeb, podanih po poslancih, priznal pravilnost volitve. Vpliv cesarja pa je kmalu popolnoma

odpadel. Gregor VII. je bil zadnji papež, ki je prosil za cesarsko potrjenje.

V dekretu Nikolaja II. pa dve točki še nista bili natančno določeni, namreč pravno razmerje pritrditve duhovščine in ljudstva po izvršeni volitvi kardinalov (laudatio) in končna odločitev pri volitvi sami v slučaju, da ta ni bila soglasna. Glede prve točke je 10. splošna lateranska sinoda (1139) stvar uredila tako, da je vsa oblast dala kardinalom, pri katerih je odpadel razloček med škofi in kleriki; pri naslednji sinodi (1179) pa je Aleksander III. določil, da odločuje dvotretjinska večina navzočih kardinalov; samo to se je še pogrešalo v tej določbi, kaj se ima zgoditi, ako se ne doseže predpisana večina. Ta nedostatek se je pokazal kmalu nato pri smrti Klemenca IV. (1268), ko se kardinali niso mogli zediniti in so naposled izvolitev prepuščili šestim izmed sebe; sveta stolica pa je bila vsled tega prazna dve leti in devet mesecev.

Da bi se tako dolge sedisvakance ne ponavljale, je določil Gregor X. na drugem lyonskem zboru (1274), da se morajo kardinali deset dni po smrti papeževu v mestu, v katerem je dotični umrl, zbrati v palači, strogo ločeni od javnosti (conclave); ako v treh dneh še ni izvoljen papež, naj se jim da bolj pičila hrana, in če pet dni še ničlejše. Ta poslednja določba se je pozneje omilila, zlasti po

Klemenu VI. leta 1353; v tej obliki se vrši konklave še dandanes.

Gregor XI. je dovolil kardinalom za naslednjo volitev, da smejo čas do začetka konklava okrajšati in izvršiti volitev v Rimu ali izven Rima, če ni drugače, tudi brez konklava. Vendar se kardinali teh pravico niso poslužili.

Od 15. stoletja sem so začele vplivati na volitev papeža nacionalne tendence. Da bi se konklavom zagotovila potrebna čistost in prostost, je proglasil Julij II. (1505.) vsako simonistično volitev papeža za neveljavno in je kardinalom in vsakemu drugemu prepovedal vse obljube in pogodbe, tičooe se volitve papeža.

Volitvam v 16. stoletju so bile primešane mnogotere nerednosti, zlasti zato, ker se določbe glede konklava niso strogo izpolnjevale. Zato se je pokazala živa potreba, da se za konklave izvedejo nekatere reforme. Te je izvršil deloma Pavel IV., ki je leta 1558. prepovedal vsa pogajanja o volitvi, dokler je papež še živ, deloma Pij IV., ki je določil, da papežu ni dovoljeno, imenovati naslednika ali coadjutorja cum iure successio-nis. Zlasti pa je važna bula tega papeža, ki jo je izdal l. 1562. (In eligendis); ta bula obnavlja predpise Gregorja X. glede začetka konklava in Klemenca VI. glede hrane, obenem pa prepoveduje kardinalom vsak ozir na vmešavanje svetnih držav.

zervirane ali salonske vozove. — Borza je zatvorjena.

Rim. Ko je ministerski predsednik Zanardelli svedel za papežovo smrt, je izdal vsem oblastim povelje, koncerte in razsvetljave povodom godu kraljice vdove Margarete prepovedati in je prosil župana, naj zapre gledališča. Vlada je brzojavila vsem pretektem in diplomatičnim zastopnikom o papeževi smrti. »Italia« poroča, da je kraljica vdova Margerita prosila vlado, naj prepove streljanje ob priliki njenega godu.

Rim. »Avanti« priobčuje malo verojetno in z dokazi prav nič podprto vest, da je kardinal kamerlengo laški vladni oficijelno naznanil smrt Leona XIII. in da bodo za to truplo Leona XIII. izkazane suverenske časti. Kakor je doslej znano, je Zanardelli oblastim le dovolil vdeležiti se pogrebnih slavnosti, ako bodo povabljene.

Rim. Ministerski predsednik je kralju takoj naznanil papežovo smrt. Kralj pride v Rim, kjer bo ostal za dobo konklava.

Kako so prihajala poročila o papeževi smrti.

Dunaj. Kakor se poroča, prepustila je italijanska vlada Vatikanu takoj po papeževi smrti vse brzojavne čize za dve uri. Predvčerajšnjim je bil brzjav med Dunajem in Rimom od 4. ure popoldne do šestih zvečer zaprt za vse zasebne stranke. Prvi telegrami o papeževi smrti so odšli na one poglavarje vladarskih hiš, ki so bile v zlasti ozki zvezi s papežem, torej na cesarja Franca Jožefa, španskega kralja in nemškega cesarja. Cesar Franc Jožef je prejel brzojavko ob pol osmi uri zvečer v Ljubljano, in pol ure pozneje je že bila oddana sožalna brzojavka cesarjeva v Rim, kakor na tukajšnje nunciature. Brzojavka v Rim je bila naslovljena na kardinala Rampollo.

Kako je umrl brat Leona XIII

Rim. Nek monsignor je pripovedoval nekemu časnika, da je papežev brat, kardinal Jožef Pecci, umrl 1. 1900. ležal tri mesece v agoniji. Ko je častnikar o tem izrazil svoj dvom, da bi se moglo govoriti o trimesečni agoniji, odgovorilo se mu je, da je to vendar resnično, čeprav se sliši kot paradokson. Kardinal Pecci se je tri mesece nahajal v položaju, katerega niso mogli imenovati »živega«. Imel je krize, kakor sedaj njegov brat, in je umrl brez pravega smrtnega boja, počasi ugasujoč, kakor ugasne svetilka, kateri pride zadnja kapljica olja.

Leonove okrožnice.

Tekom svoje 25 letne vlade je izdal sv. oče Leon XIII. po vrsti naslednje okrožnice:

- Velikonoč 1878. »Inscrutabili« o razmerju družbe in cerkve, ob nastopu;
- 28. decem. 1878. »Quod apostolici« proti socializmu in anarizmu;
- 4. avgusta 1879. »Aeterni Patris«, o filozofiji sv. Tomaža;
- 10. febr. 1880. »Arcanum« proti civilnemu zakonu in ločitvi;
- 30. oktobra 1880. »Grande munus«, na slovenske narode glede združenja z rimsko cerkvijo;
- 3. decem. 1880. »Sancta Dei Civitas« o razširjanju vere na orientu;
- 29. junija 1881. »Diuturnum« o božjem izvoru drž. oblasti;
- 15. decem. 1882. »Et si nos« o položaju katoličanstva na Laškem;

Cesar Karol V. si je namreč prisvajal pravico, da v toliko poseže v volitev papeža, da je od sebe odvisnim kardinalom izjavil, katerih kandidatov si ne želi na papeški stolici; tem ne smejo dati glasov. Karol V. je nekaterikrat izvrševal to »pravo«, in je tako postal povzročitelj tako imenovane »exclusive«, katero so si tudi njegovi dediči v Španiji in na Nemškem prisvajali. Na koncu 16. stoletja je Španija celo hotela upeljati »inclusivo«, namreč pravico, da imenuje tiste kandidate, izmed katerih se mora izvoliti papež. Pod Ludvikom XIV. si je prisvajala tudi Francija in ob koncu 17. stoletja nemški cesar pravico do »exclusive«. Gregor XV. je (1621) izdal bulo, v kateri odklanja take pravice; vendar se je »exclusive« faktično večkrat uporabljala. V Gregorja XV. buli se je tudi določilo, da se vrši tajno glasovanje po listkih in sicer dvakrat na dan. Omenimo naj še, da je za časa francoske revolucije Pij VI. odvezal kardinale od strogih določb konklava, ki jih v danih razmerah ni bilo mogoče izvrševati. Tudi Pij IX. se je oziral za tedanje razmere. Kake določbe je dal Leon XIII. bomo videli, ko pregledajo njegovo oporoko. V glavnih stvareh bo najbrž ostala v veljavi dosedanja praksa.

17. oktobra 1882. »Auspiciato Consensum«, o tretjem redu sv. Frančiška;

8. decem. 1882. »Dum multa sint«, opomin španskim katolikom;

1. oktobra 1883. »Supremi apostolatus«, o rožnem vencu;

8. decem. 1884. »Nobilissima Galilorum gens«, opomin Francozom;

20. aprila 1884. »Humanum genus«, proti framazonstvu;

8. nov. 1884. »Superiore anno«, druga o rožnem vencu;

1. nov. 1885. »Immortale Dei«, o kršč. politiki;

22. oktobra 1886. »Quod multum«, o verskih razmerah v Avstriji;

14. septem. 1886. »Precata nobis«, portugalskim škofom;

22. decem. 1887. »Officio sanctissimum«, bavarskim škofom;

8. maja 1888. »In plurimis«, o suženjatvu v Braziliji;

20. junija 1888. »Libertas«, o prostoizdarstvu in korupciji;

8. decem. 1889. »Exeunte jam anno« o kršč. življenju;

10. jan. 1890. »Sapientiae christianae«, o najvažnejših krščanskih dolžnostih;

16. maja 1891. »Rerum novarum«, obdružena okrožnica o delavskem vprašanju.

16. febr. 1892. »Aumilieu des sollicitudes«, francoski opomin duhovščini, naj podpira francosko republiko;

16. julija. 1892. O Krištofu Kolumbu;

7. oktobra 1893. »Magnae Dei Matris«, o Marijinem češčenju;

2. oktobra 1893. »Constanti Hungarorum«, ogrskim škofom;

8. oktobra 1893. »Providentissimus Deus«, o študiju sv. pisma;

19. marca 1894. »Caritas«, polj. škofom;

8. oktobra 1894. »Jucunda semper«, četrta o rožnem vencu;

24. decem. »Christi nomen«, o razširjanju vere;

29. julija 1896. »O rimsko katoliški cerkvi«;

1. maja 1897. »O sv. Duhu«;

1. avgusta 1897. »Militali Ecclesiae«, o stoletnici sv. Kanizija;

22. sept. 1897. »Augustissima Virginis«, peta o rožnem vencu;

8. decem. 1897. »Affari vos«, na kanadske škofo;

25. julija 1898. »Caritatis studium«, na škotske škofe;

5. sept. 1898. »Diuturni temporis«, česta o rožnem vencu;

25. maja 1899. »Annum sacrum«, o srcu Jezusovem;

8. sept. 1899. francoski duhovščini;

10. nov. 1899. o svetem letu;

22. decem. pismo kardinalu Richardu o francoskih kongregacijah;

18. jan. 1901. »Graves de communi«, o krščanski demokraciji;

15. aprila 1901. o Franciji.

Tej okrožnici sledi še več pisem, mej temi o sv. jeronimski aferi, Marijinem svetišču v Lurdu, zatiranju cerkve itd.

Zadnja okrožnica je pa izšla 8. decem. 1902. na italijanske škofo o vzgoji duhovščine.

Zadnje podobe sv. očeta.

Dunajski slikar pl. Lippaj, ki je slikal tudi nadvojvodo Franca Ferdinanda, katero sliko je nadvojvoda poklonil sv. očetu, je marca meseca parkrat imel priliko slikati sv. očeta, a je moral delo prekiniti, ker je bil sv. oče nekoliko bolehen. Pred nekaj tedni bi bil moral slikar zopet potovati v Rim, a dobil je obvestilo, da mu bo papež dal priliko za nadaljevanje dela takoj, ko bo nekoliko krepkejši, za sedaj naj pa nekoliko počaka. Slikar bo sedaj moral izgotoviti sliko na podlagi svojih študij. Jeseni bo ta slika razstavljena na Dunaju: Sv. oče sedi v naslonjaču, z eno roko blagoslavlja, drugo se pa opira na naslonjač. Sv. oče je umetniku sam rekel, da bo to njegova zadnja podoba. Dve leti prej je medailleur Dunajčan Rudolf Marschall izgotovil papežev medaljon, katerega je svet. očetu poklonilo dunajsko mesto.

Starost papežev.

Leon XIII. je slavil dne 2. marca t. l. svoj 93. rojstni dan. S tem je daleč preko račil poprečno dobo življenja in vladanja posameznih papežev. Od 263 papežev, ki so vladali sv. cerkev za sv. Petrom, vladalo jih je le 11 dalje nego 17 let. Po povratku papežev iz Avignona (1378) doseglo je le 16 papežev višjo starost kakor 80 let. Najmlajši teh osemdesetletnikov je bil Gregor XVI., ki je umrl l. 1816 v starosti 80 let in 8 mesecev. Potem pridejo Gregor XII., Calixt II. in Benedikt XIII., ki so dosegli starost 81 let. Aleksander VIII. in Pij VI. sta umrla po dopolnjenem 82. letu. Pred dovršenim 83. letom so umrli: Gregor XIII., Inocenc X., Benedikt XIV. in Pij VII. S 84. leti sta umrla Pavel III. in Pij IX. Klemens X. in Klemens XII. sta dosegla 85 let. Pa-

peži, ki so od l. 1378 dosegli najvišjo starost, so: Klemens XI., ki je bil star skoro 92 let, in Pavel IV., ki je postal papež 89 let star in umrl v starosti 93. let. V prejšnjih časih je bilo splošno razširjeno mnenje, da noben papež ne bode več kakor 25 let, toliko let je namreč načeloval sv. Peter rimski kristjanski občin. To mnenje je pa zginilo, ker je Pij IX. papeževal 32 let, in je tudi Leon XIII. sedel dalj časa nego 25 let na prestolu sv. Petra.

Prorokovanja o naslednjem papežu.

Že od nekdaj so bližajoče se volitve papeža dajale povod k vsakovrtnim mističnim razmotrivanjem in različnim kombinacijam, ki pa so seveda prav neznatne vrednosti.

Nekatera taka prorokovanja o bodočem papežu so sledeča:

Pred nekaj časa so časopisi objavljali neko prorokovanje, po katerem bi imel postati Leonov naslednik kardinal die Pietro, 72 let stari prefekt v konsilu. Ko je bil še petnajstleten deček, sprehajal se je nekoč po rimski kampagni. Ob tej priliki ga je baje srečal nek menih, ki se je nenadoma kakor po nekaki inspiraciji vrgel pred dečkom na tla in mu poljubil nogi rekoč: »Pustite mi to, kajti kadar bode papež, bode zame prepozno, da bi vam poljubil nogi, ker takrat ne bom več pri življenju.«

Po drugih prorokovanjih pa bi kardinal di Pietro ne imel mnogo upanja do papeške časti. Tako je n. pr. vedeževalka Conesdon v Parizu navedla različne podatke, ki bi bili ugodni za kardinala Gotti, meniha iz reda karmelitov. Prorokovala je namreč: Prihodnji papež bo karmelit, ki ni tujezemec. Nosil je redovno obleko in je ni nikdar odložil. Dalje trdi omenjena vedeževalka, da se bode volitev izvršila popolnoma enostavno vladarjevo politično razmerje, in da ga ne bodo takoj priznali. Pozneje se bode sešel s prihodnjim francoskim kraljem. Tekom svojega pontifikata ne bode več zaprt, ampak se bode gibal lahko svobodno.

Druge prorokovanja zopet se glase prav pesimistično. Zatrjuje se n. pr., da bode v sedmih mesecih vladala dva papeža, in da bo po smrti prvega prišlo do velikega razkola.

Seveda so to samo »prorokovanja«, katera so po svoji vrednosti precej enaka »časnikaškim prorokovanjem« zadnjih dni.

Položaj na Ogrskem.

V ogrski zbornici je imel včeraj, kot smo že sporočili mej brzojavkami, grof Appony daljši govor povodom smrti sv. očeta. Po odmoru 10 minut v znamenje žalosti je pričel govoriti poslanec Nossy, čegar govor je izpolnil celo nadaljno sejo. Obstrukcija se torej nadaljuje.

Oficijelno se javlja, da stališče grofa Khuen Hedervarya nikakor ni omajano. Na merodajnem mestu so sklenili, da ne dovolijo opoziciji nikakih nadaljnjih koncesij in hočejo ohraniti dosedanje moč armade vkljub najhujši obstrukciji. Dalje pravijo, da bi premeba v ministerstvu itak ne imela nobene vpliva na razvoj stvari, ker so težkoče na Ogrskem stvarne in ne osebne narave. Grof Khuen razpolaga za vse slučaje z najširšimi pooblastili in torej njegova mislija še nikakor ni završena. Tako seve trdijo le vladni listi.

Dalje pišejo oficijelni listi, da nastopi za opozicijo v kratkem zelo kritičen položaj. S prvim avgustom, pravijo, se res ustavijo vse poslaniške dnevnine. Predsednik grof Appony baje ne bo nič več prosil, da se mu v sedanjem ex lex stanju dovolijo za izplačevanje dnevnin potrebna sredstva, in vlada jih tudi ne bi več likvidirala. Pravijo, da bo za opozicijo to razlog, da dovoli vsaj budgetni provizorij in se s tem stori konec ex lex stanju. — Morda se to res zgodi; toda ker bi bila s tem prizadeta tudi mnoga številna vladna večina, je bržkone ta od vlade inspirirana izjava le strašilo za neposlušne poslance.

Košutova izjava.

Minulo nedeljo je govoril Košut v Mako, kjer so mu socialisti priredili malo demonstracijo. Za poslancem Justyjem nastopivši Košut je mej drugim to-le izjavil: Vesti, da podpira bana Khuena, da je prvorbitelj za mir ter da je opustil boj ali celo paktiral z vlado, so popolno neresnične. Boj njegove stranke ne bo prenehal prej, dokler se ne doseže popolna zmaga. Boril se bo pa le tedaj, ko je mogoča zmaga, ne pa ob času, ko bi povzročil boj še novih težkoč. Njegova stranka se bori za popolno samostojnost armade. Najprimernejši trenotek bo tedaj, ko pride vojna uprava z novimi zahtevami. Seveda bi bilo bolje, če bi bila ostala stranka edina, sicer pa želi Barabasi stranki popoln vseh, ker jo vodijo najboljše patriotske ideje. On sam se umakne v ozadje.

Rusko-francoska zveza in nje pomen.

Znano je, da je obstoječa rusko-francoska zveza v precejšnji nevarnosti, če jej res more toliko škodovati obisk italijanskega kralja v Parizu in pa Loubetov v Rimu, kot se je že davno napovedovalo v raznih italijanskih listih. Morda ravno valed teh vesti je pa čutil znani ruski politik knez Mečerski potrebo, da je v svojem »Grazdaninu« objavil sostavek o pomenu rusko-francoske zveze. Mož, ki doslej tej zvezi nikdar ni bil simpatičen, piše sedaj v tem so stavku: »Sedanjí vladni sistem v Franciji je tak, da za naše interese ne moremo kedaj pričakovati ne samo nobene vojaške pomoči od svojega zaveznika, marveč da se Francija tudi za svoje lastne interese, najsi bodo te ali one vrste, ne bo odločila za nobeno vojno akcijo. Iz tega razloga so izginile iluzije, ki se jim je upravičeno udal car Aleksander III., ko je skušal ustvariti rusko-francosko alijanco. Mej tem ko trozveza ohranja svojo važnost kot vojaška koalicijska, se rusko francoska zveza nikdar ne premeni v vojaško koalicijsko. Iz tega pa sledi, da Rusija v vojaškem smislu nima nobenega zaveznika. — Dogodki na Balkanu so nas zblížili z Avstro-Ogrsko v svrhu odvrnitve večjega požara na jugu. V prijateljskih razmerah živimo konečno tudi z Nemčijo in Italijo in tudi Anglija nam ni sovražna. Valed tega lahko izhajamo brez vsakih trdnjih zvez, obenem pa imamo popolno akcijsko zvezo bode.«

Iz navedenih besedi sledi, da se Rusija ne boji zblížanja mej Francijo in Italijo, ker itak nima ničesar izgubiti.

Iz brzojavk.

Češki deželni zbor se snide na 28. decembra. Češki krogi delajo na to, da se deželni zastop snide že v septembru. — Premembe v ministerstvu? »Slovo Polskie« poroča, da se misli Körber na ta način rešiti, da rekonstruira svoje ministerstvo; in sicer tako, da izroči justični portfelj nekemu poljskemu uradniku, poljedelski nekemu češkemu uradniku. — Katoliški shod v Brnu je glasom poročila v »Vaterlandu« preložen na drugo polovico sept. — Češka zmaga. V občinski zastop v Mor. Belicerkvi so na vsi črti zmagali Čehi. — Rezkova pisarna zatvorjena. Ministerialni svetnik baron Vilani je prideljen notr. ministerstvu. Iz tega se sklepa, da se ne miali na bližnjo popolnitev ministerstva. — Nova vlada v Španiji je objavila v uradnem listu dekret, s katerim se zaključuje zasedanje parlamenta. Mogoče sledi v kratkem razpust. — Nemiri v Južni Ameriki. Iz Soledada javljajo, da je venezuelska vojna ladja streljala na vladno palačo v Ciudad Bolivaru, ki so jo zasedli vataši. Zatem so vladne čete vsepešno izvršile napad na celi črti. Na njih strani je 100, na vataški strani pa 200 ubitih. — Rusija in Japana. Iz Pekina javljajo: Japonski zastopnik se pogaja z Rusijo. Od teh dogovorov je zavisno, bo li vladala vojska ali mir. Mnogi upajo, da se ohrani mir.

Dnevne novice.

V Ljubljani 22. julija.

Knezoškof ljubljanski, dr. Anton Bonaventura Jeglič, se je odpeljal danes popoldne preko Kamnika v Gornji grad, kjer ostane do konca avgusta, to je do škofijske sinode.

Oseba vest. Minist. predsednik kot vodja iustičnega ministerstva je imenoval okraj. sodnika v Trziču gosp. dr. Ivana Klavda deželnosodnijskim svetnikom. G. Klavda ostane na svojem dosedanjem mestu.

Imenovanje Imenovan je višjim računskim svetnikom in načelnikom računskega oddelka pri finančnem ravnateljstvu v Trstu gospod Maksimilijan Schaffgruber, t. j. oni gospod, kateremu se je moral umakniti gospod Bajc, katerega umirovljenje je vzbudilo med uradništvom toliko nevolje. To je pa res hitro šlo, prav s parom, kar je toliko značilnejše, ker je znano, da se ravno pri finančnem ravnateljstvu v Trstu uradniška imenovanja tako zavlačujejo, kakor pri nobenem drugem oblastvu ne.

Smrtna kosa. V Gorici je minolega tedna gospo Marijo Zejn, c. kr. poštarico iz Mirna, zadela kap. V bolnišnici je po kratkem času umrla. — Umrl je v goriški bolnišnici usmiljenih bratov po dolgi in mučni bolezní odvetniški koncipijent g. Ludovik Gulin. Pokopali so ga v soboto. N. v m. p.!

„Zveza slovenskih pevskih društev“. Upravni odbor »Zveze slov. pevskih društev« se je na sinočni seji takole konstituiral: Predsednik gosp. prof. Anton Stritof, podpredsednik g. dr. Vladimir Ravnihar, »Zvezni« pevovodja g. prof. Matej Hubad, pevovodje namest. g. Pavel Gorjup, tajnik gosp. Ivan Kocmur, tajnikov namestnik g. Lavo-slav Verzak, blagajnik gospod Ivan Gotlob, blagajnikov namestnik g. Ivan Dražil, upravitelj evidence društev g. Makso Armid, odbornika brez izrecnega poslovanja gg. prof. Anton Dekleva in dr. Rihard Karba. Preglednika računov sta gg. Konrad Rozman in Ivan Zavrsan. Po konstituiranju si je odbor določil delovanje za prvo bodočo leto. Iz Trsta je došlo privatno poročilo, da v kratkem pristopijo k »Zvezi« vsa tamna okoliska pevstva. Slava jim!

— **Strahen požar.** Piše se nam o tem še: K svojemu zadnjemu poročilu o požaru v Podgradu dostavljam še to, da je nesreča še veliko večja, kakor sem Vam prvotno poročal. Zgorelo je 88 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji vred. Škoda še ni uradno precejena, vendar se misli, da bo presegala 400000 kron. Zgor-el je en star mož, več ljudi se hudo opeklo; tudi je več goved, ovac in svinj zgor-el. Seveda je zgorela vsa obleka, ves živež in vse že spravljeno seno. Mnogim pa je zgorelo tudi še tisto malo denarja, kar so ga hranili, ker vsled silnega in naglega ognja ni bilo mogoče ničesar rešiti. V srce pretresujoče je bilo gledati drugi dan ljudi, kako so sedeli na svojih razvalinah, vili roke in bridko jokali, bos, skoraj nagi in brez vsega živeža. — Zavarovani so bili večinoma, toda le za majhne svote, revščina je torej velika, nagla pomoč in podpora neobhodno potrebna. Kličemo torej vsa uamiljena srca na pomoč. Marsikteri ima morda doma stare obleke, ki mu le nadlego dela in jemlje prostor, ki bi pa tukaj tem ubožcem silno prav prišla. Sicer se bo pa vsak dar hvaležno sprejel in svo-ječasno izkazal.

— **Lokalna železnica Kranj-Tržič.** »Wien. Zeitung« priobčuje sankcionirano postav o zgradbi lokalne železnice Kranj-Tržič.

— **Jubilje tovarne smodnika v Kamniku.** Dne 18. t. m. je praznovala tovarna smodnika v Kamniku svojo 50letnico s slovesno službo božjo in primerno svečanostjo v tovarni. Odkrila se je tudi spominska plošča na cesarjev obisk pred 20. leti. Nato je sledil banket.

— **Grozen vihar na Koroškem.** Iz St. Daniela na Koroškem. Dne 20. julija je napravil strašen vihar velikansko škodo. V lesih leži drevo na drevesu. Cerkev sv. Daniela je skoro popolnoma odkril, istotako zid ob pokopališču. Sadno drevje leži trumoma. Posameznim kmetom je podrlo sadnega drevja v vrednosti več stotakov. Drugim je vrgel veter strehe s hiš in hlevov in jim je naredil škode za tisočake. Na bližnjem hribu, Dolgem brdu, se je vnel gozd in ga je zgor-el precejšen kos. Mnóžici ljudstva, ki se nabrala naglo na lici mesta, se je posrečilo po velikem trudu egnj omejiti. Vihar je trajal nad eno uro in je tresel hiše, kakor bi bil potres.

— **Poskus samomora.** V Trstu si je hotela v jutro okoli 4. ure 18letna Katarina Gajšek, stanujoča v ulici Fortino št. 8, končati mlado življenje in je v ta namen spila nekoliko karbolne kisline.

— **Solsko zastavo blagoslovijo** v nedeljo ob 3. uri popoldne na Rovih pri Kamniku. S slavnostjo je združena veselica. Svira domžalska godba.

— **Razpis učiteljske službe.** Na petrazredni deški ljudski šoli družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu v Trstu se razpisuje služba učitelja s 1280 kron letne plače in 240 kron stanarine. Pravilno opremljene prošnje naj se vlagajo pri podpisanim vodstvu do 3. avgusta t. l. — **Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda** v Ljubljani, 21. julija 1903.

— **Prošnja.** Č. podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, ki še niso naznanile svojih odborov in udov družbinemu vodstvu, se lepo prosijo, naj to kar najpreje store.

— **Javna zahvala.** Podpisano cerkveno predstojništvo se tem potom najpri-rodnejše zahvaljuje preč. mil. g. dr. Seb. Elbertu, proštu v Novem mestu, ker je v svoji prijaznosti nam posodil ves potreben les in železje, ko smo obravljali notranj-ščino naše farne cerkve. Prihranil nam je blagi gospod s tem nad 400 K. Bog povrni! V St. Jerneju, dne 18. julija 1903. Ant. Lesjak, župnik. Jos. Polanc, Franc Bambič, cerkvena ključarja.

— **Najdene starine.** V Lajhu pod Kranjem je našel g. profesor dr. Zmava

na posestvu g. Pavšlerja mnogo dragocenih starin.

— **Igro s petjem in tamburanjem** priredi »Slov. kat. izobraževalno društvo« dne 26. jul. t. l. ob 5. uri popoldne na vrtu gostilne g. Franca Pehani v Žužem-berku. Vstopnina: sedež I. vrste 80 vin. II. vrste 60 vin. III. vrste 40 vin. Vspored: 1. Nagovor; 2. Pl. M. Farkas, Tereza val-dek, udarja društv. tamburaški zbor; 3. Fr. Ferjančič, III. venček narod. pesmij, poje društv. zbor; 4. Anton Kržič, Zamujeni vlak, šaloigra; 5. Fr. Ferjančič, IV. venček narod. pesmij, poje društv. zbor; 6. Stotnik in sluga, šalivi prizor iz vojaškega življenja; 7. Pl. M. Farkas, Svibanjska ružica, valček; Napitnica; Živijo! Živijo!; Liepa naša do-movina; udarja društv. tamburaški zbor.

— **Matura na gimnaziji v Mariboru.** V dneh od 17.—21. julija 1903 so se vršili na mariborski gimnaziji ustni zre-lostni izpiti. Istih se je vdeležilo 29 učencev osmega razreda, 23 Slovencev in 6 Nemcev. Izvršili so izpite zelo ugodno in častno za zavod. 5 jih je dobilo zrelostno spričevalo z odliko, 23 s povojnim vspohom in eden mora čez dva meseca iz enega predmeta izpit ponoviti. Izmed odličnjakov so 4 Slo-venci in 1 Nemec. Njih imena so: Do-linšek Edward iz Šmarja pri Jelšah, Fludernik Ignacij iz Ljubnega, Jurhar Martin iz Reke, Prekoršek Ivan iz Vojnika in Höllmüller Julij (Nemec) iz Lipnice. Izpitom je predsedoval bivši ravnatelj mariborske gimnazije, sedanjí deželni šol. nadzornik, Peter Stornik.

— **Zakupni razglas.** Zaradi zagotov-ljenja sena, slame, drv in premoga, potem deloma ovsu za leto 1903/1904 se bodo vr-šile zakupne obravnave v preskrbovalnih postajah Gradec 27. julija, Maribor 14. av-gusta, Celje 10. avgusta, Ljubljana 7. av-gusta, Celovec 20. avgusta, Beljak 19. av-gusta, Trst 5. avgusta, Gorica 3. avgusta in Pulj 24. julija 1903; pri c. kr. okrajnem glavarstvu Bruck (b. M. 29. julija in pri ob-činskem uradu Trbiž 17. avgusta 1903. Po-nudbe morajo dospeti ob gori navedenih obravnavnih dneh dotičnim vojaškim oskr-bovalnim magacinom, oziroma okrajnemu glavarstvu v Bruku in občinskemu uradu v Trbižu najkasneje do 10. ure popoldne. Natančnejši pogoji se izdajo pri dotičnih preskrbovalnih magacinih, pri okrajnem gla-varstvu v Bruku in Muri in pri občinskem uradu v Trbižu. Zakupni razglas obsega-joč podatke glede množine predmetov, katere je dobaviti, splošne pogoje in ponudbeni formular se lahko vpogleda v pisarni tr-govske in obrtiske zbornice v Ljubljani.

— **Novo izobraževalno društvo** »Kat. slov. izobr. društvo s sedežem v Bo-štanju ob Savi« je tukaj ustanovljeno in do-voljeno od veleslavnega c. kr. dež. predsed-ništvu z dne 13. julija 1903 št. 2867 pr. in z dopisom sl. c. kr. okr. glavarstva v Krškem z dne 16. julija 1903.

Ljubljanske novice.

Birma v prisilni delavnici Danes jutraj ob 7. je prevzvišeni knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič birmal v prisilni delavnici 10 dečkov. Sprejel je Prevzviše-nega v imenu deželnega odbora deželni odbornik dr. Schaffer in ravnatelj-stvo zavoda. Stolni kanonik Sušnik je maševal, pridigo v slovenskem in nemškem jeziku je imel prevzvišeni gosp. knezoškof. Pri sv. opraviu je bilo kaj lepo petje pod vodstvom g. učitelja Sachsa.

Leonu v spomin je v izložbenem oknu prodajalnice katol. tiskov. društva razstav-ljena krasna podoba Leona XIII. obdana s črnimi draperijami in okrašena s cveticami in zelenjem.

Pri občnem zboru šentjakobsko-trnov-ske moške podružnice sv. Cirila in Metoda dne 20. t. m. so bili izvoljeni gg.: Dr. Fr. Papež, odvetnik, prvomestnik; Vinko Vizjak, deželni računski svetnik, njega namestnik; Ivan Vrhovnik, trnovski župnik, blagajnik; Josip Pichler, umi-rovljeni c. kr. okrajni tajnik, zapisnikar. — Zastopnika k veliki skupščini: Župnik Ivan Vrhovnik in Jernej Kilar, c. kr. ra-čunski revident. — Pregledovalca računov: Fran Trtnik, deželni blagajnik, in Jer-nej Kilar, c. kr. računski revident.

Ženin pobegnil z zaročnim prstanom. Mizarski pomočnik L. S. iz Dravely seznanil se je s kuharico Marijo Černugelj v Vod-matu in jej obetal, da jo bode vzel v zak-on. Kuharica mu je verjela in mu dala v zaro-ko zlat prstan. Ko pa je zaročenec imel prstan, se ni dal več videti in ni več po-znal svoje zaročenke, pa tudi prstana ni dal nazaj.

Tatvina. Včeraj popoldne utihotapil se je tat v hišo št. 2 v Studentovskih ulicah in ukradel služkinji Jeri Mikuž iz kovčega na hodniku denarnico, v kateri je imela 4 srebrne goldinarje in 3 krone.

Svarilo. Neki Markič, mož s črno brado in ne velike postave, hodi po Ljub-ljani ter pripoveduje po gostilnah, da je časnikar in v službi pri tukajšnjem časo-

pisju. Dotični Markič ni nastavljen pri no-benem tukajšnjem listu. Te dni je odnesel natakarioci pri Vosperniku ceho. Gg. gostil-ničarji naj bodo pozorni!

Gojenci vojaške šole iz Trsta, IV. letnik so prišli včeraj v Ljubljano. Tu ostanejo nekaj dni.

Radl revščine krađel. Včeraj popoldne je prišel v gostilno Franca Slatnerja, »pri Cenkerju« v Gradišču beračit brezposelni delavec Franc Zupan. V gostilni ni bilo ta-krat nikogar, pač pa je ležala na mizi dolga, debela salama. Gledal jo je tako dolgo, da se ga je prijel. Nihče ga ni opazil, ko je odnesel salamo. Na Tržaški cesti srečal ga je policaj in vstavil, ker mu je salama mo-lela izpod suknjice. Na vprašanje policajevu od-kod da ima salamo, je Zupan dejal, da jo je našel na cesti v Šiški. Policaj mu tega ni verjel in ga vzel seboj. Slednjiš je pa Zupan le priznal, da ga je revščina poglala, da je ukradel pri Slatnerju salamo.

Ustanova. V Ljubljani umrla stotnikova vdova gospa Karolina Urbas je zapustila ustanovo v podporo častniških sirot v znesku 11.000 kron.

V Ameriko. Včeraj popoldne odpoto-valo je z južnega kolodvora v Ameriko 126 oseb in sicer 100 Hrvatov in 26 Slovencev.

Najden bankovec. Vdova Marija Krašnar, je našla danes jutraj na Vodnikovem trgu denarnico z bankovcem za 20 kron.

Beg iz zavetišča. Ivana Koleno, 13 let stara, rojena v Ljubljani, pristojna v Konj v litijem okraju, gojenka v Josefinumu je včeraj popoldne pobegnila iz zavetišča.

Ljubljanka je vsled zadnjih nalivov na-rasla za 0.50 m nad normalom.

Deželnozbornska dvorana. V njej se zdaj izvršujejo še nekatera dela. Do prihodnjega meseca bodo ista končana.

Solsko poslopje pri Uršulinkah. V sta-rem kakor v dograjenem nadstropji izvršu-jejo zdaj zidarji potrebna dela. S prihodnjim šolskim letom se bo vršil v njem pouk cele notranje šole.

Dogodki na Hrvat-skem.

Čez leto dni
iz Hrvatske.

Kmalu bo leto dni, kar je besnela v Zagrebu huda borba med rojenimi brati Hrvati in Srbi. To so bili žalostni dnevi za nas Slovence, a radostni za naše krvne so-vražnike. Umetno gojena mržnja po slovan-skih protivnikih skoz več let je izbruhnila na dan vsled prevelike razžalitve hrvatskega naroda, ki ni smel niti mogel trpeti, ko mu je najbližji sorodnik grozil očitno s pokon-čanjem, tolike sramote v svoji lastni domo-vini. Znano je, da se je prepri mej Hrvati in Srbi na Hrvatskem posebno zaojstril od-časa, ko je bivši ban Khuen Hedervary na-mamili srbske poslance v svoj tabor, da si je tako zasneval veliko večino v hrvatskem sahoru. Razume se, da je moral ban kot vodja te večine posebej še srbskim poslan-cem marsikaj obljubiti, kar pa seveda ni mogel izpolniti, ker so bile te obljube v navskrižju z državnimi postavami. Trpelo pa se je marsikaj, če tudi ni bilo postavno, samo da se srbski klub ne razžali. Celo razobešanje srbskih zastav se je trpelo. Dasi srbski klub v hrvatskem saboru ni bil za-dovoljen s svojim vodjo, ker pravzaprav ni nič dosegel, kar mu je bilo obljubljeno, vendar je ostal še nadalje zvest svoje ob-ljubi, dočim je bil narod silno nezadovoljen s tako politiko svojih poslancev. Narod je bistreje sodil o vseh dogodkih nego njegovi poslanci. A spregledal je kmalu po onih ža-lostnih dogodkih lanskega leta, da je bil zapeljan. Nad nesrečo Hrvatov in Srbov se je veselil tretji, ker je mogel nad tako oslabiljenim narodom lahko vladati ter crpsti korist na sebe. Ta tretji je začel vse huje pritiskati narod v misli, da se mu razdvojen narod ne bode mogel upreti. Ta sovražnik je računal kratkovidno še vedno na posledice lanských žalostnih dogodkov. Toda na našo radost se je hudo prevaril. V boju, ki nastal na Hrvatskem pred nečasnimi za na-rodne in gnotne pravice, se je združil ves narod. Istina je, da je ostal narod v onih krajih, kjer je večina prebivalstva starover-ska ali srbska, mirnej, nego v krajih s ka-toliškimi prebivalci, to prihaja pa od to, ker je srbsko prebivalstvo manje probujeno nego katoliško. Sicer pa se je vsa srbska inteligencija združila s Hrvati v tej borbi.

Tako je vseučilišna mladež ne samo v Zagrebu nego tudi po drugih vseučilišnih stopila v kolo s hrvatsko mladino ter javno izpovedala slogo med Hrvati in Srbi. V Za-grebu so vsi odlični Srbi odobraval hrvatski pokret a v prvem redu ga je zagovarjal »Novi Srbobran«, ki je še pred enim letom najhuje besnil proti Hrvatom. Kako malo so najodličnejši Srbi v Zagrebu uvaževali moč bana Khuen Hedervaryja še pred zadnjim pokretom, se vidi iz tega le dogodka.

Vsled lanských nemirov je bil odstranjen cirilski napis na srbski banki. Ban je pozval k sebi najodličnejega zastopnika te banke ter mu rekel, da naj se zopet napravi cirilski napis. »Sveda, če vi jamčite zanj«, pravi odlični Srbin. Ban je skoraj namignil s rameni in molčal. Cirilski napis je bil postavljen še le za časa zadnjih nemirov na banko in Hrvati so to demonstrativno odobraval.

Najživahnejši pa je pokret za slogo v Dalmaciji, kjer je besnil nenavadno hud boj po časopisih do najnovjšega časa. Znano je, da so dalmatinski Srbi vrlo mnogo škodili hrvatski stvari v Dalmaciji. Oni so mnogo krivi, da se Dalmacija ni mogla ze-diniti s Hrvatsko, ker so z Italijani delali proti temu. Zdaj je menda tej zvezi odzvo-nilo za vselej. Če bodo uspeli dogovori med Hrvati in Srbi, čemur se moremo na-dejati, potem je odzvonilo tujemu gospod-stvu v Dalmaciji, kar bode silno delovalo tudi na odnošaje na Hrvatskem.

Sloga med Hrvati in Srbi plaši že Ma-žare, ki so se vsled naše nesloge okorišče-vali na našo škodo. Mažari se boje nard-nega edinstva južnih Slovanov, ker dobro vedo, da se jim bode na ta način zaprl pot na iztok in do Jadranskega morja. Sloga južnih Slovanov je propast takozvanega ma-žarskega državnega imperijalizma. Zadnji po-kret na Hrvatskem je povzdignil narodno za-vest ne samo med Hrvati nego tudi med Srbi. Ta narodna zavest se mora zdaj inten-zivno gojiti, da se v istini podero velike osnove mažarskega imperijalizma. Hrvatom in Srbom ostanejo v tej borbi zvesti Slo-venci tudi še za naprej. Jugoslovanska ideja mora izpodriniti mažarsko državno idejo, ki se hoče tajno vrniti na slovanski jug, kjer jej ni bilo nikdar mesta, a dandanes, ko se je probudila slovanska zavest, še gotovo najmanje.

Dogodki v Srbiji.

V ministertvu zunanjih stvari v Bel-gradu je bilo posvetovanje srbskih česnikar-jev o točki: »Stališče srbskega časopisa na-pram zunanji politiki«. Sklenilo se je ubrati milejše strune proti sosednim državam.

Odpušteni uradniki nameravajo, kakor poroča »Köln. Zeitung«, ustanoviti anti-semitski časopis in organizirati socialističko stranko.

Kralj Peter je predvčeršnjim obiskal v Belgradu novo in staro pokopališče. Ob-iskal je tudi grob kralja Aleksandra. »Na-rodni list« v Belgradu zahteva, da se štiri-deset dni po smrti Aleksandrovi daruje zanj slovesna sveta maša.

Bivši minister Gjaša bo imenovan po-slanikom v Sofiji in bo zato opustil izdaja-nje novega lista »Narod«.

Razne stvari.

Najnovije od raznih stvari

Kuga se je pojavila v Novi Kaledo-niji. Zahtevala je že 25 žrtev. — Parnik a trčila. Parnik iz Štetina »Terra« se je za-del ob parnik »Hugo«. Na parniku »Terra«, ki se je potopil, je bilo 200 oseb. Parnik »Hugo« je odplul dalje, ne da bi se zmenil za ponesrečeni parnik. 3 osebe so utonile. — Mednarodni kongres matema-tikov bo dne 14. avgusta 1904 v Heidel-bergu. — Skupno umreti sta sklenila lastnik banke Schindler in njegova žena. On ni imel poguma se vstreliti, zato ga je ustre-lila žena. Nato je njej prešlo veselje do sa-momora ter je pobegnila. Schindlerja so do-bili mrtvega. — Zaroto proti nem-škemu cesarju so odkrili v Čikagi. Ondotna policija je o tem brzojavila v Be-rolin.

Društva.

(Vabilo na veselico), katero priredi »Zveza mladeničev bral-nega društva na Dobrni« o pri-likli svojega prvega občnega zbora dne 19. julija s sodelovanjem šmartinskega pevskega zbora. V vsporedju je petje, slavnostni govor in gledališka igra »Zamujeni vlak«. Čisti dohodek je namenjen za društveno za-stavo. Vstopnina 20 vin. Sedeži: I in II. vrsta 60 vin., ostale vrste 40 vin. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Prosta zabava v go-stilni g. Fr. Koraen-a. K obilni udeležbi vabi odbor »Zveze mladeničev«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ob mrtvaškem odru Leonovem.

Rim, 22. julija. »Voce del Verita« javlja, da so pri sekciji povodom ma-ziljenja trupla svetega očeta zdravniki našli v prsni votlini tekočino, ki je do-kazala pleuritiski proces. V srednjem delu desnih pljuč je bila ohromelost. Po maziljenju so zdravniki sestavili za-pisnik, v katerem so se izjavili, da je bila bolezen svetega očeta vnetje pljuč

in se je pozneje razvilo še vnetje oprsne mreže. Na tej bolezni je umrl Leon XIII., star 93 let 4 mesece 18 dni v 26. letu svojega pontifikata.

Rim, 22. julija. Truplo sv. očeta danes počiva oblečeno v belo sutano z rudečim pasom in rudečo čepico v prestolni dvorani pod baldahinom, poleg katerega gore na vsaki strani štiri sveče. Pri trupu je častna straža nobelgardistov.

Rim, 22. julija. Posoda s srcem sv. očeta je bila do pol 12. ure v tajni antikamera, zastražena od nobelgardistov. Potem jo je msgr. Mazzolini, spremljan od msgr. Angelija, prenesel v kapelo sv. Vincencija in Anastazija, odkoder jo prenesejo v cerkev in shranijo ob desni strani altolja.

Rim, 22. julija. V Vatikanu so prav ugodno presenečeni nad postrežljivostjo laške vlade in njenim prijaznim stališčem.

Rim, 22. julija. Oni, ki so pisarili o velikem sporu mej kardinalom Oreglia in kardinalom Rampollo, so osramočeni, ker je kardinal Oreglia naprosil Rampollo, naj ostane v Vatikanu.

Dunaj, 22. julija. Pronuncij Taliani bo jutraj z monsignorom Aversa odpotoval v Rim.

Budimpešta, 22. julija. Ogrska vlada je po ministerstvu zunanjih stvari izročila kardinalskemu kolegiju svoje sožalje.

Praga, 22. julija. Kardinal Skrbensky bo odpotoval jutri v Rim.

Vratislava, 22. julija. Kardinal Kop je odpotoval včeraj v Rim.

London, 22. julija. Pri slovesnem vrodu angleške kraljeve dvojice je kraljeva dvojica upoštevala žalost katoliškega prebivalstva nad smrtjo svetega očeta. Kraljica je bila oblečena v polužalobno obleko. Takoj po dohodu je kralj brzojavil kardinalskemu kolegiju in tudi obč. zastopu, je sporočil tudi on čuti žalost svojih katoliških podanikov za Leonom XIII.

Celovec, 22. julija. Vsi odborniki zdravniške zbornice celovške so odložili svoje mandate, da tako pokažejo svojo nezadovoljnost napram vladnemu postopanju.

Zagreb, 22. julija. Na prometni zgradbi so namestili mažarski in hrvatski napis.

Zagreb, 22. julija. V uredništvu soc. dem. lista je bila hišna preiskava. Oblast je iskala neki rokopis, a ga ni dobila.

Line, 22. julija. Četrtega shoda katoliškega avstrijskega učiteljstva se je udeležilo 918 učiteljev iz vseh krajev Avstrije.

Berolin, 22. julija. 37 let star knjigovodja banke „Bratje Schindler“, ki je bil 10 let zaupnik šefa banke, je poneveril 140.000 mark in pobegnil. Lastnik banke Jožef Schindler se je radi tega v Hamburgu ustrelil.

Norimberk, 21. julija. Deseti sestanek nemških telovadnih društev in vse z njim spojene slavnosti so končane. Udeležencev je bilo 35.000. Na sestanku se je povdarjalo, da je v organizaciji nemških telovadcev 75.000 mož.

Petrograd, 22. julija. Bivšega okrožnega maršala kneza Gagarina so kmetje mej vožnjo iz vasi Korovina na svojem posestvu ustrelili.

Caracas, 22. julija. Vladne čete so vstašem po sedemurnem boju vzele mesto. — 200 revolucionarjev je ostalo mrtvih na mestu. Ostali so pobegnili.

London, 22. julija. Kralj in kraljica ostaneta 10 dni na Irskem.

Umrli so:

6. julija. Andrej Ukmar krojaški vajenec, 15 let, je v malem grabnu utonil.

11. julija. Peter Pavel Malinovski, ključavničarjev sin, 11 let je v Kodeljevem ribniku utonil.

V bolnišnici:

10. julija. Terezija Hribernik, delavčeva hči, 4 leta pljučnica.

11. julija. Marijana Novak, kajzarjeva žena 69 let, ostarelosti Dementia semilis — Franja Hudomal, premogarjeva žena, 36 let, Sepsis arcuta. — Jakob Žust,

posesnikov sin, 12 let, srčna hiba vodenica. — Elizabeta Janc, gostija, 80 let, ostarelost. — Ana Jeršin, gostilničarka, 42 let, emphysem z vodenico. — Martin Colnar, gostas, 72 let, srčna hiba otrpnenje srca. — Pavla Rozman, črevljarjeva hči, 16 dni, življenjske slabosti.

Dunajska borza
dné 22. julija.

Skupni državni dolg v notah	100:85
Skupni državni dolg v srebru	100:80
Avstrijska zlata renta 4%	121:10
Avstrijska krona renta 4%	100:70
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	92:65
Ogrska zlata renta 4%	120:60
Ogrska krona renta 4%	99:85
Ogrska inv. renta 3 1/2%	90:95
Avstro-ogrsko bančne delnice	15:87
Kreditne delnice	664
London vista	23:920
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v	117:35
20 mark	23:48
20 frankov	19:06
Italijanski bankovci	95:20
C. kr. cekini	11:28

Gobe, venecijanske in španske. Naiceneše ima v zalogi trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani. Franciskanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 22 11—11

Rogaški napravi ték, „templjev vrelec“ pospešuje prebavljanje, urejuje pretvor. 9/1 1—1

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne vizitnice po nizki ceni

V četrtek 23. julija t. l.
vojaški koncert
v
Hotel Lloyd.
Začetek ob 8. uri.
Vstopnina 20 kr.
Se priporoča
Karl Josipina Počivaunik.

Vozni red s poluletnim koledarjem v trdnem ovitku dobiva se v prodajalnici
Ničman
Kopitarjeva ulica in v Turkovi
Cena 20 vin. (10 kr.) prodajalnici na Dunajski cesti v Ljubljani.

Komija
mladega, čvrstega, dobrega vlagalca, ki se ne straši nobenega dela in je zanesljiv ter za blago njemu izročeno jamčiti more — sprejme urno neka tržaška razpošiljavna trgovina. Ponudbe pod „Zanesljiv 20“ na glavno pošto v Trstu poste restante. 953 2—1

Perje za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
571 23 **F. HITI,**
Pred škofijo šte. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Lepo posestvo
trgovina z mešanim blagom
v prijetnem kraju blizu Ljubljane je zaradi bolezni takoj na prodaj.
Trgovina je že veliko let v najboljšem prometu. — Kje, pové upravništvo „Slovenca“. 929 3—3

Lepa nemeblovana mesečna soba
na prav ugodnem prostoru Poljanske ceste se tekom avgusta ali s septembrom odda; eventuelno se oskrbi tudi pohištvo.
Pojasnila daje iz prijaznosti „Prodajalnica katol. tiskovnega društva (prej H. Ničman).“ 938 3—2

Naznanilo.
Kdor hoče poceni in dobro blago, naj naroči moj novi veliki cenik, kateri je gratis. Posebno priporočam novosti v stenskih urah z novim stolpovim bitjem.
Vsa popravila točno in ceno, umetna delavnica v I. nadstropju. Za obilni obisk se najtopleje priporoča
Fran Čuden
urarski trgovec in posestnik v Ljubljani.
exportna trdka na debelo in na drobno, član švicarskih tovarn Union, založnik c. kr. drž. dolenskih železnic.
Sivalni stroji, posebno za domačo rabo
256 18
prav poceni.

2 mizarska pomočnika
in eden učenec
se sprejmejo takoj pri
Filipu Lazarju
mizarju na Jesenicah.
933 3—2

Učenec
se sprejme v trgovino s specerijskim blagom pri
FERD. HLEBŠ v Kranju.
940 3—2

Nove suhe gobe,
kakor tudi deželne pridelke, kupi
Anton Kolenc
v Celju.
Priporoča tudi slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnega specerijskega blaga na debelo in drobno. 914 10—4

RISAR
ki je v konstrukcijah strojev iznajden (Maschinen-Zeichner) in si želi postranski zaslužek, se sprejme z jako dobro plačo. Tudi tak risar, kateri je slučajno brez kondicije, se sprejme.
Naslov pove iz prijaznosti upraviteljstvo „Slovenca“. 939 3—3

Tvrdba IVAN PERĐAN
v Ljubljani 957 2—1
sprejme takoj slovenščine in nemščine večšega
uradnika
z letno stalno plačo K 2400.—
V zavarovalni stroki izurjeni imajo prednost.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo,
v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiša št. 1,
v Knezovi hiši,
obrestuje hranilne vloge po
110 95—68
4 1/2 odstotka
brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.
Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.
Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,
Telefon šte. 57.

Zdravilišče Toplice
542 8—7
na Kranjskem, postaja dolenske železnice: Straža — Toplice.
Akrotovrec 38° C. zdravljenje s pitjem in kopanjem. Izredno dobro pri protinu, kosteh, ishias, neuragiji, kožnih in ženskih boleznih. Veliko kopališče — posebne in barske kopeli. Z vsem komfortom oskrbljena stanovanja, društvene in igralne sobe. Zdravo podnebje, gozdi v okolici. Dobra in ceno restavracija.
Sezona od 1. maja do 1. oktobra.
Prospekte in odgovore na vprašanja daje brezplačno oskrbnišvo kopališča
Prodá se
nova hiša
šte. 68, 10 minut od Brezij oddaljena, tik velike in romarske ceste ležeča, iz prosté roke. 942 3—5
Egidij Jeglič
vinski trgovec
v Selu, p. Žirovnica
na Gorenjskem in na Glincah pri Ljubljani
„pri Bobenčku“
priporoča svojo veliko zalogo dolenskih, štajerskih, istrijanskih in hrvaških vin po primerno nizkih cenah.
V Ljubljani se postavi vino cenjenim gg. naročnikom na dom.
Za pristnost vin se jamči.
Cene in poskušnje brezplačno na razpolago.
Pismena naročila naj se blagovolijo na glavno pošto v Ljubljani, poštni predal, pošiljati. 943 3—2

Angeljnovi milo Marzeljsko (belo) milo

z znamko

449 104-33

sta najbolj koristni
štedilni mili
za hišno rabo.

Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila
in čebelnovoščeni sveč
v Ljubljani.

Naročajte izborno ljubljansko delniško pivo

706 104-18

iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Gradišče 7.

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani
dvorni dobavitelj Nj. Svetosti papeža

prilaga naslednje izdelke svojega kemično farmaceutičnega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snaznostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprtje ter je posebno učinkovita pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin.

Piccolijeva železnata vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim uspehom. Pollitera steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz malin ali tamarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogramska steklenica, pasteurizovana K 1.30.

Zunanja naročila po pošt-nem povzetju. 708 (50-18)

P. n. odjemalci si lahko ogledajo

naš znameniti laboratorij

Bika

plemenjaka, in sicer Pincgavškega ali Simmentalskega plemena želi kupiti občina Zagorje ob Savi. 937 2-2

Učenec

se takoj sprejme
v specerijsko trgovino
v Ljubljani.

Kje, pove upravništvo Slovenca.

Drenikov vrh!

Naznanilo otvoritve gostilne na Drenikovem vrhu.

Slavnemu občinstvu se najtopleje priporočam za obisk, ker se bo skrbelo za najboljšo pijačo, kakor tudi gorka in mrzla jedila, kavo, chokolado i. t. d., ter točno postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

Rus.

936 3-2

Prva tovarna koles (bicikljev) Iv. Puch v Gradcu

katere sloviti izdelki so dosedaj še vedno najboljši in neprekosljivi ter zavarovani z oblastveno vpisano znamko **I. Puch v Gradcu** podelila je

glavno zastopstvo za celo Kranjsko strokovnjaku gospodu

Fran Čudnu v Ljubljani

pri katerem so vsakemu na vpogled razpostavljeni razni modeli.

ANTON PRESKER

1357 37

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 18

se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo
zalogo

izgotovljene obleke
posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Vožnjekarte
in
tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna
naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesionovana od visoke e. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20.

ali pa 318 20

KAROL REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 32.

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!**

Denarni promet v letu 1902:
čez 32 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih
obrestuje po

4 ¹/₂ %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme
vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih
4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v l. 1902: 32,596.882 K 65 h.
HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-
hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 1. januarija 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Odborniki:

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jaro, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. — Ivan Kregar, načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani. — Frančišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — Karol Pollak, tovarnar in posest. v Ljubljani. — Gregor Slibar, župnik na Rudniku. — Dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zrupe pri tveganjih, pri izrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako tveganje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih.

134 222